

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

**Komisja
do spraw
Unii
Europejskiej**

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **PODKOMISJI STAŁEJ DO SPRAW
WYKORZYSTANIA ŚRODKÓW
POCHODZĄCYCH Z UNII EUROPEJSKIEJ
(NR 4)
z dnia 12 czerwca 2024 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Unii Europejskiej

– podkomisji stałej do spraw wykorzystania środków pochodzących z Unii Europejskiej (nr 4)

12 czerwca 2024 r.

Podkomisja stała do spraw wykorzystania środków pochodzących z Unii Europejskiej, obradująca pod przewodnictwem posła **Grzegorza Pudy (PiS)**, przewodniczącego podkomisji, zrealizowała następujący porządek obrad:

- informacja na temat środków unijnych przeznaczonych na rozwój turystyki wodnej, tworzenie sieci portów i przystani żeglarskich,
- informacja na temat programu: Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021–2027,
- sprawy bieżące.

W posiedzeniu udział wzięli: **Maciej Lasek** sekretarz stanu, pełnomocnik rządu ds. Centralnego Portu Komunikacyjnego, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej wraz ze współpracownikami, **Jacek Czerniak** sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz ze współpracownikami, **Jacek Kurak** p.o. wicedyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Najwyższej Izby Kontroli, **Maciej Brzosko** p.o. wicedyrektor Departamentu Infrastruktury NIK, **Magdalena Zasepca** dyrektor Departamentu Rybołówstwa Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, **Adam Sudyk** zastępca dyrektora Departamentu Rybołówstwa MRiRW, **Agnieszka Kombel-Gawlik** dyrektor Biura Zarządu Stowarzyszenia Wielkie Jeziora Mazurskie 2020, **Zbigniew Jagniątkowski** prezes Stowarzyszenia Związek Portów i Przystani Jachtowych, **Stefan Ochman** burmistrz miasta Szczytno, **Piotr Paszkiewicz** naczelnik Wydziału Funduszy Zewnętrznych i Informatyzacji Urzędu Miejskiego w Szczytnie.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Joanna Heger** – z sekretariatu Komisji w Biurze Spraw Europejskich i Współpracy Międzynarodowej, **Anna Roczowska** – specjalista ds. kontaktów zagranicznych z Wydziału ds. Unii Europejskiej BSEM.

Przewodniczący poseł Grzegorz Puda (PiS):

Dzień dobry. Witam serdecznie na posiedzeniu naszej podkomisji. Bardzo przepraszam za spóźnienie, ale niestety w tym samym czasie trwają inne komisje. Bardzo dziękuję za zrozumienie. Szanowni państwo, chciałem bardzo serdecznie przywitać wszystkich naszych gości. Witam serdecznie panów ministrów, witam również pełnomocnika rządu. Witam serdecznie państwa posłów i przedstawicieli urzędów, które sprawują. Jest też dzisiaj z nami gościnnie były minister w rządzie, który w tej chwili też jest zaangażowany w tę tematykę, o której dzisiaj chcieliśmy przez chwilę porozmawiać – na wniosek części posłów członków podkomisji stałej.

Podstawowym tematem naszego dzisiejszego posiedzenia jest informacja na temat środków unijnych przeznaczonych na rozwój turystyki wodnej, tworzenie sieci portów i przystani żeglarskich. Mamy w planie, że krótko, w sposób przejrzysty referuje przedstawiciel Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. Myślę, że pan minister z panem dyrektorem z pewnością tę funkcję wypełnią znakomicie. W drugim punkcie informacja na temat programu: Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021–2027. Referuje sekretarz stanu pan Jacek Czerniak. Też serdecznie witamy pana ministra.

Jeżeli ktoś z państwa posłów chciałby coś zmienić lub wprowadzić do porządku, to jest ten moment. Nie widzę. Dziękuję serdecznie. W takim razie przystępujemy do realizacji naszego porządku. Bardzo proszę, panie ministrze, o krótkie przedstawienie informacji na temat środków unijnych przeznaczonych na rozwój turystyki wodnej, tworzenie sieci portów i przystani żeglarskich, jak rozumiem, ze środków pochodzących z UE i nie tylko, bo przecież wiemy doskonale, że wkłady własne są z pochodzenia budżetów albo rządowych, albo samorządowych. Bardzo proszę, panie ministrze. Dziękuję bardzo.

**Sekretarz stanu, pełnomocnik rządu ds. Centralnego Portu Komunikacyjnego
Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej Maciej Lasek:**

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Wysoka Podkomisjo, szanowni goście, na wstępie chciałem przeprosić, że jestem tu w zastępstwie pana ministra Jacka Protasa, który byłby zdecydowanie bardziej kompetentny w tej części, ale takie były wybory wyborców, w związku z tym postaram się godnie go zastąpić. Jeżeli będą jakiekolwiek pytania szczegółowe, to oczywiście jest pan dyrektor do dyspozycji.

Szanowni państwo, w ramach części programów regionalnych na 2021–2027 przewidziane jest wsparcie turystyki wodnej w ramach celu szczegółowego, wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączaniu społecznym i innowacjach społecznych. To jest z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego lub celu polityki, to jest pkt 5 – zrównoważony rozwój terytorialny. Ze względu na fakt, że wsparcie turystyki wodnej jest jednym z wielu działań przewidzianych do wsparcia celu szczegółowego oraz celu polityki lub stanowi element planowanej inwestycji obecnie nie jest możliwe określenie alokacji programów regionalnych na działania związane strictly z rozwojem turystyki wodnej. Dokładne kwoty wsparcia będzie można wskazać na podstawie umów o dofinansowanie realizacji konkretnych projektów. Łączna kwota w ramach szesnastu programów regionalnych na realizację celu szczegółowego, którym jest wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączaniu, tak jak to wcześniej powiedziałem, oraz celu polityki „zrównoważony rozwój terytorialny”, to są kwoty odpowiednio 926 mln euro oraz 2,3 mld euro. Czyli na cel polityki „zrównoważony rozwój terytorialny” – 2,3 mld euro, a na wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki – 926 mln euro.

Wsparcie w zakresie omawianego tematu można uzyskać na takie działania jak – nie będę ich szczegółowo wymieniał, ale pokrótce – zagospodarowanie szlaków wodnych poprzez stworzenie publicznej infrastruktury turystycznej. To są oczywiście między innymi przystanie lub przystanki kajakowe, przenoski, pomosty, stacje wraz z niezbędną infrastrukturą. Wchodzą w to nawet elementy małej architektury.

Drugim elementem są inwestycje w obiekty i miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne, odwołujące się do walorów przyrodniczych, lub turystyczne szlaki rodzajowe, takie jak szlaki kajakowe mające na celu ulepszenie infrastruktury turystycznej oraz poprawę ich dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, wraz z niezbędnymi elementami, takimi jak toalety, stojaki rowerów, systemy oznakowania, elementy zapewniające bezpieczeństwo.

Kolejnym punktem, na co można przeznaczyć te środki, jest tworzenie i rozszerzenie istniejących tras i szlaków turystycznych różnych rodzajów, na przykład wodnych. Kolejny punkt – działania służące poprawie bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej na szlakach lub akwenach wodnych w zakresie zadań realizowanych przez WOP jako element szerszego projektu, tworzenie szlaków kajakowych, w tym budowa i przebudowa pomostów, przystani żeglarskich, kajakowych, poprawa dostępności do obiektów infrastruktury turystyki wodnej, oznakowanie oraz poprawa bezpieczeństwa.

Następne to rozwój turystyki żeglarskiej i morskiej w obszarze Pętli Żuławskiej, zatoki Gdańskiej, Morza Bałtyckiego również, w tym budowa i przebudowa pomostów, portów i przystani żeglarskich, budowa i rozbudowa infrastruktury kąpielisk, poprawa dostępności dla osób o specjalnych potrzebach komunikacyjnych, zagospodarowanie plaż, pomostów, poprawa bezpieczeństwa; inwestycje w istniejące przystanie żeglarskie będące elementami projektów strategicznych typu zielona infrastruktura wielkich jezior

mazurskich oraz ochrona środowiska systemu wodnego Kanału Elbląskiego, dbałość o jakość wody i zasoby wodne.

Z ostatnich elementów, na które można jeszcze wnioskować o te środki, jest promocja wodnych szlaków turystycznych i budowa, rozbudowa, przebudowa, remont infrastruktury turystycznej przy zbiornikach wodnych, ciekach naturalnych, wyrobiskach poźwirowych oraz stworzenie miejsc wypoczynku na tych obszarach.

Jak widać, ten zakres jest bardzo szeroki i to nie są małe środki, które można by na to wykorzystać. Pozwolę sobie tutaj na dygresję. Same Mazury są dla mnie takim miejscem, jedynym miejscem, gdzie można naprawdę wypocząć, i to jest naprawdę perła, w którą trzeba inwestować.

Program krajowy „Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej na lata 2021–2027”. W ramach tego programu krajowego ze wsparcia w zakresie szeroko rozumianej turystyki mogą skorzystać przedsiębiorcy w ramach priorytetu pierwszego „Przedsiębiorczość i innowacje”, działania 1.5, pożyczki na rozwój turystyki, oraz jednostki samorządu terytorialnego w ramach priorytetu 5 – „Zrównoważona turystyka”, działanie 5.1 „Zrównoważona turystyka”.

Jeżeli przejdziemy do działania 1.5, czyli pożyczki na rozwój turystyki, to celem tego działania jest wykorzystanie potencjału turystyki dla rozwoju gospodarki Polski Wschodniej. Na jego realizację przeznaczono 100 mln euro w ramach środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W ramach działania 1.5 utworzono Fundusz Pożyczkowy, którego menadżerem jest Bank Gospodarstwa Krajowego. BGK wybrał w drodze konkursu sześciu partnerów finansujących, którzy udzielają pożyczek przedsiębiorstwom takim jak inwestycje małych i średnich przedsiębiorstw, które mogą dotyczyć następujących obszarów: infrastruktura sportowo-rekreacyjna, infrastruktura turystyki zdrowotnej, transport turystyczny. Z pożyczek mogą też skorzystać mikro, mali i średni przedsiębiorcy działający w branży turystycznej lub w branżach pokrewnych. Warunkiem otrzymania wsparcia jest ulokowanie inwestycji na obszarze Polski Wschodniej. Wnioskujący mogą się ubiegać o wsparcie w wysokości do 1 mln zł, maksymalny okres spłaty to 7 lat, czyli 84 miesiące, wysokość oraz terminy rat mogą uwzględniać sezonowy charakter działalności branży turystycznej, co jest szczególnie istotne dla tego regionu. To dotyczy zarówno... To znaczy, ja jestem mieszkańcem Elbląga. Tam się urodziłem i pamiętam, jak sezonowa jest turystyka choćby na Mierzei Wiślanej, która oczywiście z Mazurami nie ma nic wspólnego oprócz tego, że tak samo sezonowo to wszystko działa. Cieszę się, że te pożyczki mogą być tak rozłożone do spłaty, żeby uwzględniać tę sezonowość przychodów z działalności turystycznej. Przedsiębiorcy mogą też liczyć na korzystniejsze niż rynkowe oprocentowanie pożyczki, które jest stałe w całym okresie jej obowiązywania, a także na brak opłat i prowizji za jej udzielenie i obsługę. Co istotne, jeden przedsiębiorca może zawnioskować nawet o dwie pożyczki.

Dodatkowe preferencje stworzono dla inwestycji młodych firm, prowadzących działalność nie dłużej niż 3 lata, oraz inwestycji komplementarnych do szlaków turystycznych, jakie powstaną w ramach priorytetu numer 5: zrównoważona turystyka programu krajowego „Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej na lata 2021–2027”. Pożyczkę można przeznaczyć na przykład na rozbudowę pensjonatu, restauracji, parku linowego, wypożyczalni kajaków i wielu innych przedsięwzięć wpisujących się w szeroko rozumianą branżę turystyczną.

Od 26 lutego 2024 r. partnerzy rozpoczęli przyjmowanie wniosków o pożyczkę na rozwój turystyki. Do 7 czerwca 2024 r. pożyczkę otrzymało 103 przedsiębiorców o łącznej wartości 44,8 mln zł. Cele finansowania były związane między innymi z obiektami noclegowymi czy też infrastrukturą sportowo-rekreacyjną. W ramach wspomnianego wcześniej działania 5.1 „Zrównoważona turystyka” planowane jest wsparcie projektów polegających na tworzeniu ponadregionalnych produktów turystycznych łączących podmioty z minimum dwóch województw Polski Wschodniej. Na bazie walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych i krajobrazowych o istotnym znaczeniu dla rozwoju społeczno-gospodarczego makroregionu, a przede wszystkim lokalnej społeczności w korytarzu szlaków. Ta alokacja działania 5.1 wynosi ponad 140 mln euro w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i jest przeznaczona na wsparcie projek-

tów realizowanych przy zaangażowaniu regionalnych i lokalnych partnerów w formie partnerstw. Beneficjentami projektów, partnerami wiodącymi będą województwa odpowiedzialne za koordynację, przygotowania i realizację oraz rozliczenie projektu. W realizację projektu mogą być zaangażowane podmioty takie jak: zarządzający gospodarką wodną, zarządzający gospodarką leśną, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, przedsiębiorstwa społeczne, podmioty ekonomii społecznej. Zakłada się wsparcie kompleksowych projektów obejmujących takie elementy jak: modernizację lub budowę obiektów na przestrzeni stanowiącej element zintegrowanego produktu turystycznego, modernizację lub budowę infrastruktury ułatwiającej dostęp do miejsc wspartych w ramach projektu, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, system oznakowania, zagospodarowanie terenu z poszanowaniem standardów ochrony zieleni oraz uporządkowanie wewnętrznych układów komunikacyjnych w bezpośrednim otoczeniu atrakcji turystycznych wraz z doprowadzeniem do dróg publicznych.

Kolejne działania to są działania z zakresu digitalizacji oferty szlaku i przystosowania do działania w warunkach kryzysu oraz opracowanie i wdrożenie kompleksowej strategii zarządzania i rozwoju produktu turystycznego, w tym spójna identyfikacja wizualna, marketing, podział praw i obowiązków między partnerami projektu. Oczekuje się, że w branży turystycznej dzięki temu dojdzie do dynamicznego odbicia się po okresie spowolnienia wywołanego oczywiście pandemią Covid-19, a inwestycje w infrastrukturę turystyczną poprawią konkurencyjność Polski Wschodniej w tym obszarze. Ponadto wsparcie przyczyni się do rozwoju ruchu turystycznego w mniej znanych destynacjach o wysokim potencjale i pozwoli na oferowanie zróżnicowanych form turystyki, w tym przyczyniającej się do utrzymania lokalnych społeczności.

Konkurs w ramach działania rozpocznie się 16 września 2024 r. i potrwa do 5 listopada tego roku. Szacowana alokacja konkursu to 630 mln zł, czyli 100% alokacji na działanie 5.1.

Ostatni punkt: Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększenia Odporności. W maju 2024 r. został uruchomiony nabór na przedsięwzięcia małych i średnich przedsiębiorstw w ramach inwestycji KPO. Alokacja w tym naborze wynosi 1,2 mld zł. Inwestycja adresowana jest mikro, małych i średnich przedsiębiorstw z branży: hotelarstwo, gastronomia, kultura i turystyka, które zostały dotknięte negatywnymi skutkami Covid-19. Inwestycja jest częściowo dedykowana dla przedsiębiorców z branży turystycznej. O wsparcie w ramach tej inwestycji mogą się ubiegać przedsiębiorcy z branży turystycznej, którzy prowadzą lub chcą rozwijać jakąś formę turystyki wodnej, na przykład wypożyczalnię kajaków, rowerów wodnych, łodzi itp. W ramach tej inwestycji możliwe jest finansowanie także działań z zakresu małej infrastruktury, w tym turystycznej. Jednakże z uwagi na szczegółowe warunki wsparcia dla przedsięwzięć oraz poziom maksymalnego wsparcia, to jest 540 tys. zł w ramach pomocy de minimis, z inwestycji nie da się sfinansować takich działań jak tworzenie sieci portów czy przystani żeglarskich, które służyłyby celom turystycznym. Środki są zdecydowanie za małe.

Panie przewodniczący, to pokrótce to, co zostało przygotowane przez zespół świetnych urzędników, którzy ten projekt czy te programy prowadzą u nas, w ministerstwie. Myślę, że jesteśmy gotowi na odpowiedzi na pytania.

Przewodniczący poseł Grzegorz Puda (PiS):

Bardzo serdecznie dziękuję panu ministrowi i zespołowi świetnych urzędników w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej. Pozwalam sobie tak powiedzieć, bo częściowo z pewnością się znamy. Szanowni państwo, jeżeli chodzi o kwestię dotyczącą w ogóle polityki spójności i możliwości wykorzystania środków europejskich w tym obszarze, w tym punkcie, to jest chwila, kiedy można zadawać pytania. Ja jeszcze przepraszam, ponieważ w tym ferworze dobiegania do naszej Komisji nie przywitałem bardzo wielu zacnych gości. Witam serdecznie pana Jacka Kuraka pełniącego obowiązki wicedyrektora Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi w Najwyższej Izbie Kontroli. Pan Maciej Brzosko, p.o. wicedyrektora Departamentu Infrastruktury NIK. Witam serdecznie panią Magdalenę Zasępcę, dyrektor Departamentu Rybołówstwa Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, witam serdecznie pana Adama Sudyka, zastępcę dyrektora

Departamentu Rybołówstwa MRiRW, pana dyrektora Piotra Zygałło, dyrektora Departamentu Programów Regionalnych, panią Agnieszkę Kombel-Gawlik, dyrektora Biura Zarządu Stowarzyszenia Wielkie Jeziora Mazurskie 2020. Nie wiem, czy pani dotarła. Dzień dobry, witam serdecznie. Witam serdecznie pana Zbigniewa Jagniątkowskiego, prezesa Stowarzyszenia Związków Portów i Przystani Jachtowych. Czy jest? Jest. Witamy serdecznie, panie prezesie. Witam serdecznie pana Stefana Ochmana, burmistrza miasta Szczytno. Witamy serdecznie, panie burmistrzu. Witamy serdecznie również pana Piotra Paszkiewicza, naczelnika Wydziału Funduszy Zewnętrznych i Informatyzacji Urzędu Miejskiego w Szczytnie. Witam serdecznie.

Wiem, że mieli być jeszcze przedstawiciele z szeroko rozumianego Zachodniopomorskiego. Nie wiem, czy jest ktoś z Zachodniopomorskiego? Jest. Aha, pan jest z Zachodniopomorskiego. To, powiedzmy jeszcze, pan minister. I Mikołajki wiem, że były też zaproszone. To pani? Czyli są wszyscy. Aha, jeszcze Żywiecczyną. Dojechała? Nie. W porządku.

Jeżeli w tej chwili, szanowni państwo, mają państwo pytania, to chyba to jest najlepszy moment. Otóż, nasza podkomisja zajmuje się oczywiście w pewnym stopniu również sprawdzaniem wykorzystania środków europejskich i pewnego rodzaju kontrolą w zakresie swoich możliwości, ale również informacją dotyczącą gdzie, skąd, w jakim kierunku te środki europejskie można wykorzystywać.

Serdecznie dziękuję za tę prezentację panu ministrowi. Wiemy doskonale o tym – zgadzam się z panem ministrem – że to Mazury bliskie są ciału wielu żeglarzy i nie tylko. Natomiast mamy piękne wybrzeże, mamy piękne możliwości wykorzystania środków również w Polsce Centralnej, tam gdzie szeroko rozumiane żeglarstwo, cała infrastruktura związana z wodą na co dzień jest wykorzystywana. A wiem, że z tego powodu również są osoby zaproszone z różnych części Polski, żeby można było trochę podpytać i nawiązać pewne kontakty również z przedstawicielami ministerstwa, bo warto. Sytuacja jest taka, że trzeba wiedzieć, skąd skorzystać, a później jeszcze trzeba rozliczyć. To jest też, być może, nawet większa umiejętność niż samo pozyskanie tych środków europejskich. Myślę, że nasze spotkania podkomisji mają również służyć temu, aby rozwiązywać pewne problemy, które bardzo często się pojawiają w ostatnim, najtrudniejszym etapie, czyli rozliczeniu środków europejskich. W takim razie oddaję głos. Czy ktoś z państwa posłów chciałby zadać pytanie? Jest. Pan minister wybaczy. Bardzo proszę, panie pośle.

Posel Marek Gróbarczyk (PiS) – spoza składu podkomisji:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Kontynuując tę myśl, że Mazury są piękne i tylko tam można wypoczywać, nie, bo można również wypoczywać w różnych innych miejscach. Przede wszystkim nad wodą. Ale właśnie myślę, ubiegając pytanie pana prezesa Jagniątkowskiego w kwestii nowo tworzonej pętli wolińskiej, która jest po zachodniej części Polski, może kilka słów na temat tego, z jakich środków można skorzystać na tego typu inwestycje. Bo rozumiem, podkreślając, że Polska Wschodnia, to tylko i wyłącznie te fundusze są dedykowane tylko na tę część. Jeśli można by było kilka słów na temat pozostałej części Polski i funduszy, z których można skorzystać.

Przewodniczący poseł Grzegorz Puda (PiS):

Dziękuję bardzo. Widzę, że do głosu się zgłasza pan dyrektor Zygałło. Bardzo proszę, panie dyrektorze.

Dyrektor Departamentu Programów Regionalnych MFiPR Piotr Zygałło:

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, jeżeli chodzi o kwestie województwa zachodniopomorskiego, to tutaj przede wszystkim należy szukać możliwości wsparcia z programu regionalnego dla województwa zachodniopomorskiego. Udało się utrzymać bardzo zbliżony wolumen środków przeznaczonych na to województwo. Mimo że środków polityki spójności, jeśli odejmiemy Fundusz Sprawiedliwej Transformacji, jest lekko mniej, niewiele, ale lekko mniej, to w województwie zachodniopomorskim został utrzymany dotychczasowy poziom. Tych środków należy poszukiwać głównie w tym obszarze. Oczywiście wszystko zależy też od skali inwestycji, które miałyby być w tej pętli wykonywane. Bo tak jak wspomniał pan minister, takie dwa miejsca w programie regionalnym, a więc

cel czwarty polityki i cel piąty, to są te dwa obszary. Przypomnę, że turystyka została dodana trochę rzutem na taśmę, jeżeli chodzi o negocjacje rozporządzeń unijnych. Komisja Europejska na początku nie widziała w polityce spójności za bardzo miejsca ani dla turystyki, ani dla kultury. Później pojawiły się te dwa obszary w dwóch miejscach. Myślę, że takim najlepszym miejscem będzie program regionalny koncentrujący się na tych obszarach, nie stricte na działaniach w dziedzinie transportu śródlądowego i poszukiwania w celu polityki drugim, natomiast w tych aspektach turystycznych, oczywiście gdyby Wysoka Komisja była zainteresowana, możemy pogłębić ten temat z województwa zachodniopomorskiego i przeanalizować, jak tam wyglądają najbliższe konkursy, ile środków konkretnie w tym województwie jest przeznaczonych na tego typu obszary i też czy takie inwestycje są planowane. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Grzegorz Puda (PiS):

Bardzo proszę.

Poseł Marek Gróbarczyk (PiS) – spoza składu podkomisji:

Jeśli jeszcze można dopytać, bo podstawowy problem związany ze wszelkiego rodzaju infrastrukturą, to kwestie dostępowe, a więc inwestycje przede wszystkim w tory żeglowne i nie pod kątem oczywiście oznakowania, bo to nie są kwestie kosztochłonne, natomiast przede wszystkim pogłębienia i infrastruktura wodna w postaci falochronów czy nabrzeży. I to już wchodzi również w kwestie transportowe, ale jaka jest możliwość wykorzystania środków w tym zakresie?

Dyrektor departamentu MFiPR Piotr Zygadło:

Pierwsza myśl, jaka się pojawia, to jest program FEniKS. Natomiast w tym momencie nie jestem w stanie odpowiedzieć, ile i jakie środki są tam przeznaczone na ten obszar. Myślę, że podczas posiedzenia wyjazdowego podkomisji będzie można ten temat eksplorować, bo transport śródlądowy na etapie negocjacji pojawiał się w dyskusjach z Komisją Europejską, ale na ile to znalazło teraz odzwierciedlenie w alokacji, w jakiej kwocie, to musimy sprawdzić, bo to na pewno wykracza poza samą gestię programów regionalnych. Programu regionalnego nie byłoby stać na tego typu inwestycję.

Przewodniczący poseł Grzegorz Puda (PiS):

Dziękuję bardzo. Czyli pan dyrektor uprzedził trochę informację, ale rzeczywiście planujemy wyjazdowe posiedzenie akurat w teren zachodniopomorskiego. Jeżeli kierownictwo resortu się zgodzi, to z pewnością byłoby również mile widziane podczas naszego wyjazdowego posiedzenia w tamtym kierunku i wtedy, jak rozumiem, pan dyrektor też mógłby poszerzyć swoją wiedzę czy wiedzę innego departamentu o temat związany z FEniKS-em, bo rozumiem, że to trochę wykracza poza możliwości departamentu pana dyrektora. Jeżeli tak się możemy umówić, to oczywiście jako członkowie podkomisji będziemy bardzo wdzięczni za taką informację również na wyjazdowe posiedzenie. I oczywiście serdecznie zapraszamy wszystkich przedstawicieli. Dobrze. Czy są inne pytania? Jest pan prezes. Bardzo proszę.

Prezes Stowarzyszenia Związek Portów i Przystani Jachtowych Zbigniew Jagniątkowski:

Zbigniew Jagniątkowski, Związek Portów i Przystani Jachtowych, Zachodniopomorskie, Szczecin. Dodając do wystąpienia pana ministra Gróbarczyka, Pętla Wolińska jest częścią zachodniopomorskiego szlaku żeglarskiego, który – ze smutkiem stwierdzam – nie jest wymieniany w żadnych opracowaniach przygotowywanych do funduszy. Mówi się pięknie o Mazurach, mówi się o Pętli Żuławskiej, a zachodniopomorski szlak żeglarski, który liczy sobie około 300 km, i Zalew Szczeciński, który jest częścią zachodniopomorskiego szlaku żeglarskiego, to jest akwen większy od Mazur. Dużo większy od Mazur.

Z funduszy unijnych już w poprzednich rozdaniach, mówiąc kolokwialnie, powstały porty i przystanie jachtowe, które mają się dobrze, ale w związku z tym, że idziemy do przodu, tych portów i przystani jachtowych potrzeba więcej. Projekt Pętla Wolińska jest również przykładem tego, że na tej trasie powinny być rozbudowane o kilka miejsc przystanie jachtowe. Dlatego jeżeli pan był uprzejmy powiedzieć, panie dyrektorze, że te środki będą, rozumiem, ewentualnie z regionalnego programu operacyjnego w działaniu wzmacnianie roli kultury i turystyki zrównoważonej, czyli to jest działanie w RPO

tylko i wyłącznie, nie ma innych możliwości. Z tego działania będzie można zbudować, zmodernizować porty jachtowe. Dlatego, jak mówił pan poprzednio o szlakach, wymieniał pan kajaki, wymieniał pan przystanie kajakowe, a nie wymieniał pan przystani, portów jachtowych. Czyli rozumiem, że z tego działania będzie można sfinansować infrastrukturę portów jachtowych na istniejącym zachodniopomorskim szlaku żeglarskim, który państwu wszystkim ku szanownej uwadze polecam.

Dyrektor departamentu MFIPR Piotr Zygałło:

Tak, dokładnie tak jak powiedział pan minister, tutaj kluczowym jest dobre zaplanowanie funkcjonowania później takiego projektu też na etapie eksploatacji, także zaplanowanie kwestii ekonomicznych, finansowej płynności etc. Bo z funduszami unijnymi, szanowni państwo, jest tak, że jak się czasem nieopatrznie przygotuje projekt i nie uwzględni przyszłych przychodów, to później jest problem, żeby te przychody generować. Wiele projektów sparzyło się na tym, że zakładano maksymalny poziom dofinansowania, nie przewidywano, że projekt będzie generował jakieś dochody w przyszłości i później Komisja Europejska się upomina o te przychody, że to nie było brane w kalkulacji w takiej analizie finansowo-ekonomicznej. Tak że tutaj są różne modele wsparcia. Pytanie, kto jest właścicielem? Czy to będzie działało na zasadzie komercyjnej? Pewnie tak. I tak dalej. Stąd też te dwie ścieżki wsparcia, o których mówił pan minister, to akurat państwa nie dotyczy, ale programu Polski Wschodniej. Jedno działanie wyraźnie jest wyodrębnione dla przedsiębiorców i działalności komercyjnej, i drugie – tam gdzie samorząd inwestuje w infrastrukturę turystyczną, która leży w jego gestii. Ale to też nie wyklucza, że tam też może pomoc publiczna wystąpić. Na ten aspekt trzeba zwrócić uwagę.

Przewodniczący poseł Grzegorz Puda (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś z państwa jeszcze ma pytania? Może zanim się zgłosi, ja mam takie pytanie uzupełniające. W tej prezentacji, którą przedstawił pan minister, nie było słowa o HoReCa. A przecież można by potraktować możliwość przebranżowienia przedsiębiorców na inne obszary, takie jak mariny, porty żeglarskie. Chyba że to jest zabronione w ramach tego programu. Wiemy doskonale, podobnie chyba jak pan minister, trochę osób z tego terenu pojezierza mazurskiego znam, i ostatnio, kiedy byłem w tych pięknych okolicznościach, wielu przedsiębiorców zwracało jednak uwagę na to, że chce z tego skorzystać. Zresztą również portale internetowe, dziennikarze, zwracają się z pytaniami, czy można to rzeczywiście wykorzystać w tym kierunku. Doświadczenia Mazur, to nie ja, myślę, że pani Agnieszka pewnie ma większą wiedzę na ten temat, doświadczenia Mazur, czyli budowa nowej Śluzy Guzianka czy remont kanałów, remont Mikołajek, to na pewno trochę albo bardzo poprawiłoby infrastrukturę w tym obszarze. I tutaj pan minister Gróbarczyk ma rację i pan prezes też, że ciągle gdy myślimy w kontekście żeglarstwa, każdy ma w głowie raczej Mazury. A mamy piękne wybrzeże, mamy piękne Zachodniopomorskie, które też chciałoby skorzystać z dobrodziejstw możliwości współfinansowania ze środków europejskich. Myślę, że w tym kontekście również HoReCa jest do wykorzystania. Pytanie moje jest, czy można.

Sekretarz stanu, pełnomocnik rządu ds. Centralnego Portu Komunikacyjnego MFIPR Maciej Lasek:

Panie przewodniczący, wydaje mi się, że wspominałem o tym na samym końcu. To były te działania ze środków KPO. Tam są bardzo małe środki, bo to jest 540 tys. zł na jeden wniosek. W związku z tym z tego naprawdę niewiele można zrobić. To jest ten problem, że wolelibyśmy, żeby środki na to były większe, ale maksymalny poziom wsparcia to jest 540 tys. zł, a więc tu mamy problem i ograniczenia.

Przewodniczący poseł Grzegorz Puda (PiS):

Czyli można, ale na jeden podmiot 540 tys. zł. Na podmiot czy na wniosek?

Sekretarz stanu, pełnomocnik rządu ds. Centralnego Portu Komunikacyjnego MFIPR Maciej Lasek:

Podmiot.

Przewodniczący poseł Grzegorz Puda (PiS):

Dla przedsiębiorców, którzy prowadzą małe przedsiębiorstwa, to myślę, że to też jest jakieś wsparcie. Pół miliona, myślę, że to nie tak mało. Czy są jeszcze jakieś pytania? Jest. Bardzo proszę. Pani Agnieszka Kombel-Gawlik dyrektor Biura Zarządu Stowarzyszenia Wielkie Jeziora Mazurskie 2020.

Dyrektor Biura Zarządu Stowarzyszenia Wielkie Jeziora Mazurskie 2020 Agnieszka Kombel-Gawlik:

Tak jest. Chciałam dzisiaj zabrać głos i dziękuję za tę możliwość. W związku z tym, że jesteśmy od lat beneficjentem środków unijnych i w zasadzie wszystkie zmiany, które zadziały się w obszarze Wielkich Jezior Mazurskich w ostatnich latach, w ostatniej perspektywie, to jest zasługa dostępności środków unijnych i możliwości ich wykorzystania. Chciałam się tylko z państwem podzielić, że to nie jest aż takie proste i nikt nam pieniędzy na porty ani na kanały nie dawał, tylko na ochronę dziedzictwa naturalnego Mazur. Trzeba też szukać dróg, żeby odnaleźć swoje miejsce w gąszczu różnych przepisów i ograniczeń, które się wiążą z inwestycjami ze środków unijnych. To po pierwsze.

Po drugie, jeszcze głosem zachęty do współpracy dla kolegów i koleżanek z innych części Polski, my się chętnie podzielimy doświadczeniem stowarzyszenia. Bo to jest tak, że projekty w programie regionalnym znalazły sobie miejsce, dlatego że wynikają ze strategii rozwoju wspólnej samorządów, przyjętej przez siedemnaście samorządów obszaru Wielkich Jezior Mazurskich i konsekwentne działanie od roku 2014 pozwoliło te środki najpierw zaprogramować w poprzedniej perspektywie, teraz ich kontynuację zaprogramować w bieżącej perspektywie w regionalnym programie operacyjnym. Naprawdę zupełnie szczerze chętnie się podzielimy tym doświadczeniem, jeśli ono by pozwoliło skutecznie po te środki sięgnąć i co więcej – rozliczyć je, bo wnioski o płatność końcową właśnie zostały zatwierdzone. To mogę z czystym sumieniem powiedzieć, że zapraszamy i chętnie się podzielimy.

Ale korzystając z tej okazji, chciałam przedstawić pewne problemy przedstawicielom ministerstwa. Zasoby naturalne wodne wymagają też szeregu działań ochronnych. Inwestycje w infrastrukturę są bardzo ważne, a my jesteśmy już w takim momencie na naszych Mazurach intensywnie wykorzystywanych turystycznie, że musimy skutecznie sięgać po jakieś pomysły na to, żeby je chronić. Teraz, jednym z projektów strategicznych zaplanowanych do realizacji w bieżącej perspektywie, jest program sanitacji, czyli wybudowania sieci punktów odbioru ścieków z jachtów, bo to już jest istotny problem zanieczyszczający Wielkie Jeziora Mazurskie. To jest jedna rzecz.

Ale druga rzecz, i o tym chciałam wspomnieć, bo tutaj już mamy wszystko przygotowane i myślę, że będzie dobrze. Wiem też z innych źródeł, że idą prace, które będą wiązać to, czy przedsiębiorcy działający na Mazurach będą się do tego programu angażowali, czy nie. Bo to jest też kwestia, żeby zachęcić porty, żeby chciały taką infrastrukturę u siebie montować. To jest OK. Ale drugi temat to jest temat gospodarki wodno-ściekowej w ogóle. Bo my na Mazurach też w odpowiednim momencie dużo wcześniej, bo jeszcze ze środków przedakcesyjnych i ze wsparciem krajowym zrealizowaliśmy taki program, który się nazywał Masterplan dla Wielkich Jezior Mazurskich. Polegał na tym, że cały system Wielkich Jezior Mazurskich został otoczony siecią wodno-kanalizacyjną, z pełną świadomością tego, że ta sieć będzie okresowo obciążana, okresowo niedociążana. W związku z tym jej utrzymanie, użytkowanie generuje dosyć duże koszty dla samorządów. Ale był to cel nadrzędny, środowiskowy. To się udało zrobić. Zrealizowaliśmy to. Teraz jest taka sytuacja, że gospodarka wodno-ściekowa oczywiście się jakoś rozwija, inwestujemy w nią stale, korzystając też do tej pory ze środków unijnych, ale na przykład w tej chwili jesteśmy w sytuacji, w której nie możemy z niej skorzystać, mimo że mieliśmy zaplanowane działania strategiczne, gdyż Komisja – nie wiem – w negocjacjach, UE, trudno mi powiedzieć, na którym etapie to się pojawiło, ale samorządy wypełniające dyrektywę ściekową nie mogą skorzystać ze środków na inwestycje w dziedzinie gospodarki wodno-ściekowej. Jest to dla nas ogromny problem, ponieważ spółki wodno-ściekowe nie są w kondycji umożliwiającej jakiegokolwiek inwestycje. Boimy się tego, że za chwilę staniami pod ścianą. To znaczy, że te 30 lat realizowania Master-

planu, kolejnych inwestycji wodno-ściekowych, zostanie zablokowane. Sygnalizuję więc tutaj, korzystając z tej okazji, ten problem. Bardzo chętnie przedstawię go szczegółowo i zaprezentuję też oczywiście dodatkowe argumenty, żebyśmy może mogli wspólnie podziałać nad tym, żebyśmy z jakichś środków mogli dalej chronić jeziora przed dopływem ścieków. Zresztą to jest tylko jeden z problemów, bo po tych ochronnych mamy jeszcze dużo zadań do wykonania. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Grzegorz Puda (PiS):

Dziękuję bardzo. Myślę, że pan dyrektor odpowie na to pytanie. Rzeczywiście jest tak, że jakość wody na Mazurach się poprawiła, a teraz widać problem, który jest dalszy, że nie da się inwestować innych środków finansowych, ponieważ państwo, jak mówią, nie wypełniło tego miejsca. Naszym zdaniem jest to chyba jednak nasz temat polski. Trzeba by to przeprocudować z Komisją Europejską podczas negocjacji. Pan dyrektor Zygałło, bardzo proszę.

Dyrektor departamentu MFiPR Piotr Zygałło:

Rzeczywiście potwierdzę słowa pani prezes, że konsekwencja jest niezwykle istotna podczas negocjacji programu warmińsko-mazurskiego tego poprzedniego, jak i tego, rzeczywiście tam najczęściej padającym sformulowaniem były Wielkie Jeziora Mazurskie. I ten temat gdzieś już w Komisji zakiełkował, Masterplan był przywoływany. To też było duże przedsięwzięcie, żeby Komisja to zaakceptowała, bo to był w ogóle warunek uruchomienia tego wsparcia. Natomiast jeśli chodzi o gospodarkę wodno-ściekową, to tutaj również te projekty są realizowane w tamtym obszarze z programu regionalnego. Natomiast w tym okresie programowania Komisja Europejska zmieniła nieco podejście. Generalnie koncentracja inwestycji powinna następować zdaniem Komisji Europejskiej – i tak jest w umowie partnerstwa i w programach – na tych aglomeracjach wodno-ściekowych, w których ta inwestycja przyniesie największy efekt ekologiczny. Stąd też nastąpiło przesunięcie się na duże aglomeracje, które, przede wszystkim w programie FEniKS, programy regionalne również lekko wyżej celują, jeżeli chodzi o potencjalnych beneficjentów, a więc te aglomeracje pomiędzy 10 a 15 tys. RLM.

Natomiast to, o czym pani prezes mówi, to jest kwestia krajowego planu KPOŚK. Tutaj warunkiem brzegowym jest, że potrzeba tej inwestycji musi wynikać z planu. Gminy mają tu różne podejście, bo widzimy, że kiedy pieniądze unijne na inwestycje wodno-kanalizacyjne się kończą, to jest większa skłonność do wykazywania, że wymogi dyrektywy są spełnione. W sytuacji, kiedy pieniądze się pojawiają, to oczywiście różne potrzeby inwestycyjne też się pojawiają. Tym warunkiem brzegowym jest to, że potrzeba inwestycji musi wynikać z KPOŚK. Jeżeli KPOŚK i w sprawozdaniach gminy deklarują, że dyrektywa jest wypełniona i nie mają zobowiązań w tym zakresie, to jest to czynnik blokujący. Szukamy różnych rozwiązań. W przyszłym roku będzie przegląd śródkresowy, ale też apelujemy, żeby zadbać o spójność stanu faktycznego z tym, co jest w dokumentach. Bo to jest temat, który się pojawia dość często, że gmina ma w sprawozdaniu, że wszystko jest OK, w KPOŚK, że jest OK, a zgłasza potrzeby inwestycyjne, co jest nieco niespójne. Tutaj bierzemy pod uwagę te dwa dokumenty. Czasem w krajowym planie ktoś wykazuje, że ma spełnione wymogi, ale w sprawozdaniu wykazuje, że nie ma, to wtedy szukamy rozwiązań dla takich projektów, ale jeżeli w obydwu dokumentach jakiś władca lokalny mówi, że są spełnione wymogi, a później przychodzi z projektem, to rzeczywiście tutaj nie ma możliwości uzyskania wsparcia.

Przewodniczący poseł Grzegorz Puda (PiS):

Bardzo dziękuję. Nie wiem, czy pani chce się jeszcze odnieść do tego?

Dyrektor Biura Zarządu Stowarzyszenia Wielkie Jeziora Mazurskie 2020 Agnieszka Kombel-Gawlik:

Może przeniesiemy tę dyskusję na poziom roboczy.

Przewodniczący poseł Grzegorz Puda (PiS):

Jeżeli to jest możliwe, oczywiście za zgodą pana ministra, to polecam przenieść tę dyskusję na poziom roboczy. Bo myślę, że diabeł jak zawsze tkwi w szczegółach. Natomiast rzeczywiście ten problem – żeby była jasność – nie dotyczy tylko gminy Mikołajki. To jest

dużo szerszy temat związany z rozwojem całych Mazur. Wiemy doskonale, że jesteśmy liderem, jeżeli chodzi o pozyskiwanie i wykorzystywanie środków europejskich. Wynika to również z tego, że zawsze dobrzy – czy jak to pan minister powiedział – świetni urzędnicy znajdują rozwiązanie. Myślę, że tym razem też warto, aby wymienić się tą wiedzą pomiędzy beneficjentem a ministerstwem, w jaki sposób można ten problem rozwiązać. Myślę, że w tym momencie tę część moglibyśmy zakończyć.

Jeszcze mam takie pytanie dotyczące funkcjonowania małych i średnich, a nawet dużego przedsiębiorstwa. To znowu do pani albo do pana prezesa. Pan prezes to może trochę inaczej, bardziej przy morzu to problemy otwarte. Problem bardzo niechętnie poruszany, a istotny. Otóż, bardzo dużo jednostek pływających na Wielkich Jeziorach Mazurskich ma toalety otwarte. To jest coś niesamowitego, to znaczy, toalety morskie zamiast normalnego stosowania na szeroko rozumianym morzu czy oceanie, są przystosowywane do tego, aby je stosować na Mazurach. Środki europejskie, które są przysznawane tym przedsiębiorcom, moim zdaniem powinny być ograniczone przynajmniej do tego, aby te konstrukcje i ci, którzy mają tego typu jednostki, nie mogli wykorzystywać środków europejskich, bo jest to duży problem. Być może nie tak duży, jak pani przedstawiła, jak chodzi o kanalizację, ale proszę sobie wyobrazić, co jest w wodzie w portach czy przy wyspach w momencie, gdy te toalety są otwarte i kiedy naprawdę wiele jednostek jest nieprzystosowanych do tego, aby zbierać te nieczystości, a później odprowadzać, tak jak pani prezes proponuje. To jest też taka moja prośba, aby się temu trochę przyjrzeć. To znaczy, wiem, że to nie jest resortowo związane bezpośrednio z MFiPR, ale wiem, że MFiPR wspiera wiele inicjatyw związanych z ochroną środowiska i przyrody i akurat to, że dajemy środki, również europejskie, na rozwój firm, które później wprowadzają tego typu jednostki na Mazury, powoduje, że później pan prezes chodzi za pieniędzmi na zwiększenie możliwości oczyszczania wody i to koło się zamyka. Cały czas jest ten sam problem. To nie jest moja obserwacja. To jest też wniosek wielu mazurskich żeglarzy, że to się pojawiło od kilku lat dosłownie, bo zagęszczenie jednostek jest dużo większe. O ile ta sprawa na morzu jest trochę mniej dotkliwa, ale jest, ale światowo jakoś jest to rozwiązane, o tyle jednak w akwenach zamkniętych, jakim są Mazury, jest to spory problem. Widziałem, że pan prezes się zgłaszał, więc pewnie również ma wiedzę na ten temat. Bardzo proszę, panie prezesie.

Prezes Stowarzyszenia Związek Portów i Przystani Jachtowych Zbigniew Jagniątkowski:

Tak, oczywiście od lat jest tego typu problem na Mazurach. Na wodach morskich wewnętrznych i na wodach morskich większość toalet jest na łódkach, które posiadają zbiorniki na tak zwane nieczystości. Ze środków unijnych wiele portów zafundowało sobie pojemniki do odbioru nieczystości. Tak że jak łódka staje, wysysa się nieczystości, które idą do kanalizacji. Tego typu inwestycje w portach jachtowych i w małych przystaniach też powinny być. Czyli takie zbiorniki, które by zabierały nieczystości z łódek. Mówię „zabierały” kolokwialnie, bo to jest automat, który odsysa to wszystko. Tak że to jest bardzo cenna uwaga, co pan powiedział i tym się stety różni Zalew Szeceński od Mazur, że tam jest inaczej. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Grzegorz Puda (PiS):

Dziękuję bardzo. Ale żeby to, co pan prezes powiedział, mogło funkcjonować, to jednak jednostki muszą mieć możliwość zbierania tych nieczystości. Spora część tych jednostek, która pływa po Mazurach, naprawdę od nowości jest nieprzystosowana do tego, żeby zbierać, tylko są toalety otwarte. Moim zdaniem powinna tu chyba być jakaś interwencja ministra sportu albo Wód Polskich. Nie wiem, kto w tej chwili bardziej nadzoruje te tematy. Warto byłoby również w tym kontekście środków unijnych i możliwości wspierania zwrócić się międzyresortowo o to, żeby na to zwrócić uwagę, bo jest to niesympatyczny, nieporuszany przez wiele środowisk temat, który przyszłościowo z pewnością jest takim tematem, który musimy rozwiązać w naszym kraju.

Dyrektor Biura Zarządu Stowarzyszenia Wielkie Jeziora Mazurskie 2020 Agnieszka Kombel-Gawlik:

Liczymy na to, że jednak program sanitacji na Wielkich Jeziorach Mazurskich, który właśnie między innymi obejmuje sobą wypracowanie pewnych wniosków legislacyjnych

i wprowadzenie odpowiednich zmian w prawie, bo do tego się sprowadza, zostanie zrealizowany. Postawiliśmy na to, że będziemy się koncentrować, żeby najpierw udostępnić możliwość oddania ścieków, licząc na to, że w sposób naturalny i z chęci bycia dobrym człowiekiem większość ludzi będzie po prostu korzystała z dostępnego systemu, o tyle jednak na pewno potrzebne będą też wnioski związane ze zmianami w prawie w kilku obszarach. Kilka ministerstw będzie się musiało w to zaangażować, żebyśmy mogli ten problem docelowo rozwiązać. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Grzegorz Puda (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy w tym punkcie ktoś jeszcze w ramach dyskusji chciałby zabrać głos? Nie widzę. Myślę, szanowni państwo, że jest bardzo wiele tematów, które w ramach tego, o czym dyskutujemy, można by jeszcze poruszyć. Myślę, że dużą część z nich będziemy poruszać na stricte wyjazdowym posiedzeniu i wtedy również będzie można zadawać jeszcze bardziej szczegółowe pytania. Ale mam prośbę. Jeżeli ta wiedza, którą pan minister przedstawiał, w jakiś skompensowany sposób mogłaby nam zostać dostarczona, to myślę, że wszystkim członkom podkomisji możemy ją dostarczyć, przekazać, żeby wiedzieli, gdzie o te środki europejskie można wystąpić. I myślę, że w tym punkcie zakończymy dyskusję.

Proponuję, aby przejść do pkt II. Przechodzimy do rozpatrzenia pkt II porządku dziennego, czyli spraw związanych bezpośrednio z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Będzie to prezentował pan Jacek Czerniak, a panu ministrowi Laskowi i państwu dyrektorom, i osobom związanym serdecznie dziękuję za to, co udało się przedstawić w pkt I.

Tak że bardzo dziękujemy panu ministrowi i pana ministra Jacka Czerniaka prosimy o przedstawienie tematu związanego z Funduszami Europejskimi dla Rybactwa na lata 2021–2027.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Jacek Czerniak:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Wysoko Podkomisjo, kilka faktów, które dotyczą tego punktu, czyli programu. Otóż, Komisja Europejska w dniu 9 grudnia 2022 r. zatwierdziła program „Europejskie fundusze dla rybactwa, morza i akwakultury”. Ten program to jest program rzędu około 730 mln euro. On jest realizowany w pięciu priorytetach. Natomiast podstawą prawną tego programu jest słynne rozporządzenie PE i Rady nr 1139, które ustanawia Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury. Oczywiście przepisy tego rozporządzenia zostały implementowane przez ustawę krajową z dnia 26 maja 2023 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–2027. Na podstawie tejże krajowej ustawy MRiRW wydało 11 rozporządzeń, które w sposób szczegółowy regulują te zasady wsparcia.

Szanowni państwo, dotychczas, do 7 kwietnia br., stan realizacji tychże wniosków o dofinansowanie jest następujący: podpisano 52 umowy na kwotę 61 mln zł. Złożono 1469 wniosków na kwotę dofinansowania 1 mld 23 mln zł. Ogłoszono nabory w następujących działaniach: poprawa bezpieczeństwa warunków pracy, trwające nabory wniosków – budżet 2,8 mln zł. Tutaj w ramach tych działań wnioski mogą składać armatorzy uprawnieni do rybactwa. Pomoc w zakresie poprawy bezpieczeństwa i warunków pracy na statkach. Trwałe zaprzestanie działalności połowowej. Cztery nabory, budżet 394 mln zł. Tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej – tutaj wnioski mogą składać armatorzy z tytułu utraty swoich dochodów. Chodzi w tym momencie dokładnie o Zalew Wiślany, bo akwen jest podzielony na określone części. Budżet naboru to jest 6,5 mln zł.

Kontrola i egzekwowanie, gdzie środki finansowe przeznaczone na rozwój, wdrażanie i utrzymanie systemu monitorowania, kontroli lub nadzoru nad wykonywaniem rybołówstwa. W ramach naboru wniosków złożono 4 wnioski o dofinansowanie na kwotę ponad 14 mld zł. Te wnioski znajdują się w ocenie.

Kolejne działania to jest gromadzenie danych rybackich. Tutaj z tego działania mogły skorzystać instytuty naukowe na realizację tych operacji. Podpisano jedną umowę na dofinansowanie prawie 9 mln zł. Beneficjentem jest Morski Instytut Rybacki.

W ramach kapitału ludzkiego, w ramach dwóch zakończonych naborów, budżet 36 mln zł. Zainteresowane podmioty mogły składać wnioski na realizację projektów edukacyjno-promocyjnych oraz organizacje cyklicznych szkoleń lub konferencje.

Kolejne kwestie to inwestycje i innowacje w akwakulturze, gdzie w ramach naboru między innymi gospodarstwa rybne mogły składać wnioski na realizację operacji mających na celu zwiększenie konkurencyjności i rentowności.

Akwakultura środowiskowa – tutaj na dofinansowanie mógł składać wnioski posiadacz obiektu chowu lub hodowli ryb, który zobowiąże się do realizowania przez 5 kolejnych lat kalendarzowych wymagań wykraczających poza podstawowe zasady dobrej praktyki rybackiej.

Kolejna kwestia to świadomy konsument. Wnioski o dofinansowanie na inwestycje w działania marketingowe, wspieranie rozwoju biznesu, organizowanie kampanii informacyjnej, promocyjnej, o zasięgu krajowym lub międzynarodowym, lub udział w wystawach krajowych lub zagranicznych branżowych targach i wystawach.

Kolejna kwestia to jest organizacje producentów, gdzie środki finansowe można było otrzymać na realizację operacji mających na celu wsparcie działalności uznanej organizacji producentów i uznanego związku organizacji producentów, a ściślej na przygotowanie i wdrożenie planu produkcji i obrotu za lata 2023 i 2024. W ramach naboru złożono 15 wniosków na kwotę 26 mln zł.

Wsparcie przygotowawcze, gdzie środki finansowe przeznaczone dla rybackich lokalnych grup działania. Działanie przygotowawcze mające na celu opracowanie i realizację kolejnych strategii rozwoju. Tu w ramach naboru złożono 20 wniosków na kwotę 499 tys. zł. Kwota złożonych wniosków przekroczyła limit dla naboru, w związku z tym zostanie ogłoszony dodatkowy nabór, który odbędzie się w lipcu za zgodą ministra finansów. W tym priorytecie – to jest priorytet nr 3 – dokonaliśmy przesunięć.

To są dotychczasowe działania prowadzone w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa 2021–2027. Ostatni punkt, o którym mówiłem, po zmianie ustawy jest realizowany przez MRiRW, bo to jest instytucja zarządzająca, odwrotnie niż lokalne grupy działania, gdzie urzędy marszałkowskie realizują te działania, ale na skutek zmian ustawy i przesunięcia kompetencji my jesteśmy właśnie instytucją zarządzającą w kwestiach regionalnych, lokalnych grup rybackich.

W takim skrócie. Reszta informacji została przedstawiona państwu członkom podkomisji pisemnie. Jeżeli będą jakieś dodatkowe pytania w tym zakresie, jesteśmy z panem dyrektorem do państwa dyspozycji. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Grzegorz Puda (PiS):

Dziękuję bardzo, dziękuję, panie ministrze. Szanowni państwo, czy w tym obszarze są jakieś pytania? Jest pytanie z sali. Pan poseł, pan minister Gróbarczyk. Bardzo proszę.

Poseł Marek Gróbarczyk (PiS) – spoza składu podkomisji:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Panie ministrze, oczywiście pytanie zmierza w kontekście dzisiejszej podkomisji, a więc wykorzystania środków przede wszystkim na infrastrukturę portową i dostępową w tym zakresie. Wiele inwestycji było związanych z budową portów i przystani morskich, które znajdują się w sąsiedztwie bądź stanowią pewien element przystani turystycznych i marin na naszym pomorzu. W związku z tym, czy dzisiaj program pozwala, w ramach oczywiście wniosków ARiMR, wprowadzić rozwiązania, które będą umożliwiały kontynuację tych działań w zakresie infrastruktury portowej, dostępowej, a przede wszystkim budowy nowych przystani rybackich na obszarze oczywiście morskich wód wewnętrznych, a przede wszystkim naszych zatok i zlewów? Dziękuję.

Sekretarz stanu w MRiRW Jacek Czerniak:

Poproszę pana dyrektora Adama Sudyka o odpowiedź.

Przewodniczący poseł Grzegorz Puda (PiS):

Bardzo proszę, panie dyrektorze.

Zastępca dyrektora Departamentu Rybołówstwa MRiRW Adam Sudyk:

Szanowni państwo, oczywiście tak, ten zakres pomocy będzie kontynuowany. Oczywiście to zależy od wniosków o dofinansowanie, jakie będą składane w ramach danego naboru, ale w tym zakresie nie ma żadnych ograniczeń. To jest w dalszym ciągu kontynuacja tych inwestycji, które były realizowane w ramach wcześniejszych perspektyw finansowych. Także tej. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Grzegorz Puda (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy są jeszcze jakieś pytania z sali? Ja mam dwa, jeżeli państwo pozwolą. Pierwsze to może nie pytanie, ale stwierdzenie. Otóż, pod MRiRW chyba nadal podległą instytucją jest Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie. Dobrze mówię czy nie? Dobrze. Jest taki Instytut Rybactwa, który minister rolnictwa nadzoruje, ma w swoim obszarze. W Giżycku, czyli jak pan minister się przysłuchiwał naszej wcześniejszej dyskusji, przy Kanale Łuczańskim jest jednostka podległa. Tam są osoby bezpośrednio związane z hodowlą ryb, z badaniami na temat ryb – bezpośrednio na Wielkich Jeziorach Mazurskich. Miałbym taką wielką prośbę, żeby przyjrzeć się. Tam jest temat długoletni, nie świeży, związany bezpośrednio ze środkami finansowymi, które być może w nowej perspektywie udałoby się wygospodarować na odłów tak zwanej drobnicy na Wielkich Jeziorach Mazurskich. Nie chciałbym tu wchodzić w szczegóły, ale to jest temat bardzo szeroki. Kiedyś, w dawnych czasach ta drobnica z ryb była odławiana. To generuje korzyści w postaci tego, że ryb na Mazurach jest więcej dużych, a mniej małych, a w tej chwili jest bardzo dużo małych, a mało dużych. Tak w dużym skrócie. Ale żeby to można było sfinansować, to jednak musi być przychylność resortu i ewentualnie pomoc środków finansowych zapewne europejskich.

Drugie moje spostrzeżenie, to jest też takie dosyć luźne. Wiemy doskonale o tym, że lokalne grupy rybackie, szczerze mówiąc, teraz sobie dopiero uświadomiłem, że instytucją zarządzającą jest resort rolnictwa, więc bardzo dużo przed państwem wyzwań z tym związanych. Mam nadzieję, że uda się to poukładać. Jak rozumiem, beneficjenci powinni zwracać się do państwa bezpośrednio z tymi wnioskami i również, myślę, że będzie tematem naszego wyjazdowego posiedzenia, w jaki sposób ułatwić dostęp do resortu. Chociaż myślę, że resort stoi frontem do człowieka, do beneficjenta w tym kontekście, ale gdyby się udało taką informację też przekazać naszej podkomisji, to będziemy wdzięczni, jak można tych beneficjentów kierować czy zachęcać do tego, aby zwracali się po środki finansowe z szeroko rozumianych programów ryby. Bardzo dziękuję.

Sekretarz stanu w MRiRW Jacek Czerniak:

Mogę? Bardzo dziękuję panu przewodniczącemu. Oczywiście te kwestie czy sugestie uwzględnimy, tym bardziej że właśnie jako instytucja zarządzająca prowadzimy określone działania w tym priorytecie numer 3. Tutaj informacyjnie tylko powiem, że to jest około 290 mln zł na ten priorytet, między innymi na regionalne lokalne grupy rybackie, wsparcie dotyczące przygotowań czy też opracowanie lokalnych strategii rozwoju. Tę informację zgodnie z sugestią przedstawimy dla podkomisji, bo z punktu widzenia podkomisji ta informacja jest istotna. Zresztą, jak pan przewodniczący powiedział, będzie również posiedzenie wyjazdowe podkomisji w Wolinie, gdzie kwestie tego programu, rozumiem, będą na miejscu dyskutowane. Jesteśmy do państwa dyspozycji. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Grzegorz Puda (PiS):

Bardzo serdecznie dziękuję, panie ministrze. Czy ktoś z panów posłów, z państwa zaproszonych gości ma jeszcze pytania dotyczące możliwości wykorzystania tego programu w ramach rozwoju szeroko rozumianej infrastruktury. Przedstawiciele NIK-u nie mają pytań? Nie widzę. W takim razie, szanowni państwo, myślę, że możemy ten punkt zakończyć, a jego dalszą dyskusję przenieść właśnie na to, o czym już trzykrotnie dzisiaj mówiliśmy.

Przechodzimy do rozpatrzenia pkt III porządku dziennego, czyli sprawy bieżące. Chciałem poinformować, że w dniach 17–19 lipca planujemy wizytację podkomisji w województwie zachodniopomorskim. Bardzo proszę i zachęcam szanowne grono, szanownych państwa posłów, panów ministrów, państwa ministrów do tego, aby podać informację o chęci uczestnictwa w tej wizytacji. Tematem wizytacji w województwie

zachodniopomorskim jest wpływ środków pochodzących z UE na rozwój województwa, nie tylko na infrastrukturę, ale na rozwój całego województwa. Podkomisja będzie mogła się również zapoznać ze stanem wykorzystania tych środków, z wyzwaniami związanymi z ich wykorzystaniem, z realizacją projektów współfinansowanych ze środków europejskich w tym regionie. Wszystkich bardzo serdecznie zapraszam do tego, aby w tym naszym wyjazdowym posiedzeniu wziąć udział.

Szanowni państwo, w związku z tym, że zbliża się sezon bardziej wakacyjny, informuję również, że kolejne posiedzenia naszej podkomisji zaplanujemy prawdopodobnie już po wakacjach, oprócz tego wyjazdowego, o którym mówiliśmy. Jeżeli ktoś z państwa posłów chciałby jeszcze zabrać głos, to jest ten moment. Nie widzę. Bardzo serdecznie dziękuję za udział w naszej podkomisji. Zapraszam do uczestnictwa w kolejnych posiedzeniach. Dziękuję bardzo.